

GENB029 – Втори семестър

Задача:

1/Първо сравнете двата текста от Дидро и Аристотел. И двата текста говорят за *радост от изкуството*. Отговорете кратко каква е разликата между “виждането” на твореца и “гледането” на картини от страна на възприемащите.

Дьони Дидро /1713 – 1784/

“Геният, заобиколен от обекти, които го занимават, *не си спомня*: той *вижда*; но той не се задоволява само с това да вижда; той е развълнуван; в тишината и мрачината на кабинета той се наслаждава на веселите и плодородни поля; мръзне от студените ветрове; изгаря от слънцето и се ужасява от бурите. Душата често изпитва удоволствие от тези моментни чувства; заради това *много ценно удоволствие* тя се отдава на всичко, което може да го увеличи; тя иска чрез истинските цветове, чрез неиздичимите черти да *придаде тяло на своите представи* – защото представите са нейното собствено дело и те я пренасят или забавляват...”

Статия “Гений” в Енциклопедията

Аристотел /384 – 322 пр. н.е./

“Хората изпитват *радост*, когато гледат картини, защото, като ги съзерцават, могат да се учат и умозаклучават какво представлява всяко нещо – например че това е този и този човек. Ако гледащият не го е виждал по-рано, творбата ще му достави удоволствие не с това, че е подражание, а с изпълнението си, с багрите си или с друга подобна причина”.

“За поетическото изкуство”

2/ Второ, сравнете фрагментите от Платон и Ролан Барт. Отговорете, също кратко, как се "вижда идеята" и по какво се отличава "фикцията", "театралната природа на идеята", идеята в изкуството - от "чистите идеи".

Ролан Барт /1915 – 1980/

"Идеята е винаги някаква патетична сцена, която си представям и която ме вълнува; накратко – тя е театър. И тъкмо от театралната природа на Идеята аз извличам полза... Като си въобразявам едно крайно решение (т. е. окончателно, т. е. вече определено), създавам една фикция, ставам артист, рисувам картина, рисувам моя изход; Идеята се вижда, такъв е съдържателният момент (надарен със силен, избран смисъл) на буржоазната драма (това казва Дидро).

Из "Фрагменти на любовния дискурс"

Платон /428 – 348 пр.н.е./

"Има два вида предмети – видими и невидими...Душата въз основа на предположения е принудена да търси една част от мислимото въз основа на образи, получени при разделянето...Другата пък част търси, като тръгва пак от предположения..., без да си служи с образи, както в първия случай, но извършва своето изследване само чрез идеите сами по себе си".

Държавата, VI книга, Въобразяемият и видимият свят

Заб. Важните места в текстовете са дадени с различен шрифт!